

prof. Anna Twardowska
PWST im. L. Solskiego w Krakowie
Filia we Wrocławiu

Recenzja

pracy doktorskiej: "Budowanie roli Annabell, Margaret i Pameli w sztuce
"39 stopni, w oparciu o scenariusz, film i powieść", oraz dorobku artystycznego
i pedagogicznego mgr Anny Urbanowskiej.

Pani Anna Urbanowska otrzymała dyplom magistra sztuk teatralnych na Wydziale Aktorskim PWSFTviT im. L. Schillera w Łodzi w 2007r. Aktorka już przed zakończeniem studiów dostała propozycję pracy w Teatrze Muzycznym w Gdyni, w którym zagrała z powodzeniem rolę Beatrycze w musicalu *Francesco*, w reżyserii W. Kościelniaka. Recenzenci podkreślali wysoki poziom gry aktorskiej całego zespołu, a debiutująca Anna Urbanowska oceniana była na równi z profesjonalnymi, doświadczonymi aktorami. Dwie kolejne, bardzo różne role to Bella w *Pięknej i Bestii* w realizacji Macieja Korwina i Tzajtel w *Skrzypku na dachu*, spektakl reżyserował Jerzy Gruza. Za te trzy role, zagrane w pierwszym sezonie pracy aktorka dostała, z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru, Nagrodę Dyrektora Teatru Muzycznego w Gdyni, Macieja Korwina za: "...bardzo udany rok zawodowego debiutu. Jest pierwszą od lat absolwentką szkoły niemusicalowej - łódzkiej filmówki, która tak wspaniale odnalazła się w specyfice teatru muzycznego".

Kolejne sezony teatralne to następne udane role młodej aktorki. Praca z W. Kościelniakiem, znakomitym reżyserem spektakli w polskich teatrach muzycznych, który zrealizował w 2010r. *Lalkę* (Teatralna Nagroda Muzyczna im. Jana Kiepury za najlepszy spektakl 2010r.), z Maciejem Korwinem, u którego zagrała Marthy w *Grease* i Wróżkę w *Shreku*, zdobywanie doświadczeń w pracy z bardzo dobrym zespołem Teatru Muzycznego pozwoliły Annie Urbanowskiej na rozwijanie warsztatu aktorskiego.

W roku 2008, a więc na samym początku drogi artystycznej, p. Urbanowska otrzymała propozycję pracy ze słuchaczami Studium Wokalno - Aktorskiego im. Danuty Baduszkowej przy Teatrze Muzycznym w Gdyni i od tego czasu uczy studentów I i II roku interpretacji wiersza. Nowe zadanie było kolejnym wyzwaniem dla utalentowanej, pracowitej aktorki. Zważywszy na to, że wcześniej nie miała okazji pracować jako asystentka, program jaki realizuje i metody przekazywania wiedzy znalazły uznanie młodzieży i władz Uczelni. Dyrektor Studium p. Marek Kaczanowski w opinii wystawionej p. Urbanowskiej podkreśla jej rozwój zawodowy, bardzo dobry kontakt z młodzieżą i wysoko ocenia jej umiejętności pedagogiczne. Jestem zdania, że doświadczenia w pracy artystycznej p. Anny Urbanowskiej, a tej na szczęście ma dużo, praca z dobrymi reżyserami i w bardzo dobrym zespole pozwoli jej znaleźć własną, twórczą drogę przekazywania wiedzy swoim studentom.

Tematem pracy doktorskiej młodej artystki są trzy role: Annabelli, Margaret i Pameli, w spektaklu *39 stopni*, według oryginalnej wersji "39 kroków" Johna Buchana i Alfreda Hitchcocka, reżyserowanym przez Jerzego Połońskiego i Jarosława Stańkę oraz refleksji teoretycznej p.t. "Budowanie roli Annabell, Margaret i Pameli w sztuce *39 stopni* w oparciu o

scenariusz, film i powieść".

Przedstawienie p.p. Połońskiego i Stańki jest pastiszem powieści A. Hitchcocka, w którym intryga szpiegowska jest kanwą, na której reżyserzy zbudowali farsę służącą pokazaniu możliwości zabawy w teatr - teatr absurdu, teatr akcji, teatr umowy. Odwołując się do wyobraźni widza, posługując się bardzo oszczędną scenografią i rekwizytami, budują akcję w dziesiątkach różnych miejsc; od przedziału kolejowego po dachy domów, od wiejskiej chaty, po centrum miasta, od niebezpiecznego bagna po wnętrze samochodu. Zmiany miejsca akcji odbywają się w szalonym tempie, a we wszystkich miejscach pojawiają się dziesiątki postaci, których przygody są kreowane przez czwórkę aktorów - jedną kobietę i trzech mężczyzn.

Anna Urbanowska gra trzy kobiety, których w całej opowieści nie wiążą wspólne sprawy, ani wspólne relacje z bohaterem. Różnią się charakterami, powierzchownością i mają inne zadania do spełnienia.

Pierwsza z nich Annabell, to postać pięknej kobiety, która pojawia się w loży teatralnej bohatera opowieści Ryszarda. Jej nerwowe zachowanie, odwracanie twarzy kiedy reflektor oświetla bohatera, lornetowanie widowni, wskazuje na zagrażające jej niebezpieczeństwo. Pierwszą scenę Annabell kończy wystrzał i ucieczka wraz z bohaterem z teatru. W scenie drugiej, zawiązującej intrygę, rozgrywającej się w mieszkaniu Ryszarda poznajemy Annabell, kobietę - szpiega: uwodzicielską, pewną siebie, panującą nad sytuacją, kobietę przyzwyczajoną do dyktowania swoich warunków. Aktorka buduje tę postać zgodnie z regułami przyjętej konwencji. Interpretacja, rytm wewnętrzny postaci zgodny z dramaturgią działania, wszystko to p. Urbanowska w obu scenach gra bardzo konsekwentnie.

W dalszej części spektaklu, kiedy okazuje się, że Ryszard podejrzany jest o zamordowanie Annabell, spotyka w pociągu Pamelę, kolejną postać kreowaną przez p. Urbanowską. Blond peruka ubrana w eleganci kostiumik, wysoka barwa głosu, sympatycznej powierzchowności kobieta przerażona nieoczekiwaną sytuacją. Pamela jest przekonana, że Ryszard jest mordercą. Oboje uciekają z pociągu. On przed tropiącą go policją, ona przed mordercą.

Bohater trafia do wiejskiego domu, w którym mieszka małżeństwo. Aktorka wciela się w Margaret, skromną i wrażliwą kobietę, marzącą o wielkim świecie. Pani Urbanowska w chustce na głowie, w płóciennej skromnej sukni, z bosymi stopami gra tę rolę znakomicie. Jest to kreacja aktorska bardzo dobrze pomyślana i zrealizowana w warstwie interpretacyjnej (świetnie prowadzony dialog z Ryszardem) i dowcipna w warstwie ruchowej. Spotkanie z nieznanym zmienia Margaret, która po kolejnej ucieczce Ryszarda przed ścigającymi go fałszywymi policjantami, zostaje z niespełnionym uczuciem.

Po kolejnych perypetiach bohatera przypadek sprawia, że jeszcze raz spotyka Pamelę, która nasyła na niego funkcjonariuszy policji. Ponieważ Ryszard twierdzi, że jest niewinny i ma ważne informacje dotyczące bezpieczeństwa kraju policjanci decydują, że trzeba go przewieźć razem ze świadkiem - Pamelą na przesłuchanie. Podróż samochodem jest początkiem całego ciągu zdarzeń, w których Pamela, skazana na towarzystwo Ryszarda, bierze udział. Skuta kajdankami para, wykorzystuje stosowną do ucieczki chwilę i od tego czasu rozpoczyna się szalona ucieczka przed pogonią. Zabawa w pokonywanie piętrzących się trudności z jakimi muszą zmierzyć się przechodząc góry, bagna, rzeki, jest okazją do prezentowania świetnej gry ciałem. Pani Urbanowska umiejętnie przechodzi od potocznych gestów do wyrazistej plastyki ruchu scenicznego teatru mimu. Sprawnie przechodzi z jednej emocji w drugą. Przez długi okres gry, w bardzo szybkim tempie aktorce udaje się pokazać zmieniającą się Pamelę; od wściekłej i rozhisteryzowanej przez zrezygnowaną, godzącą się losem załamaną ofiarę, po kobietę, która zaczyna odczuwać sympatię do mężczyzny, którego los postawił na jej drodze, aż po miłość i małżeństwo.

Trzy odmienne kobiety, trzy różne charaktery, które Anna Urbanowska gra w spektaklu *39 stopni*, są prezentacją bardzo dobrego warsztatu aktorskiego młodej artystki. Budowanie kilku postaci w

obrębie jednego przedstawienia, przechodzenie z jednej postaci w kolejną, wymaga świadomości i umiejętności posługiwania się różnymi środkami wyrazu. Role komediowe zawsze stawiają przed aktorami duże wymagania. Pani Urbanowska opisując budowanie kolejnych postaci przywołuje metody pracy nad rolą K. Stanisławskiego, ale także M. Czechowa. Świadomie dobierała to co mogło być przydatne w jej pracy. Jedną z ważniejszych zasad jaką się kierowała było wyrażanie postaci w działaniu, na różnicowanie ich tempa wewnętrznego i zewnętrznego. Ważne dla aktorki były treści dotyczące charekteryzystyczności postaci, o których pisał Stanisławski i Czechow. Refleksja teoretyczna jaka przedstawiła p. Urbanowska świadczy o poszukiwaniu w opisach technik aktorskich tych, które mogą poszerzyć jej wiedzę i umiejętności wyniesione z Uczelni z tymi, które sama odkryje w pracy artystycznej.

Biorąc pod uwagę dokonania artystyczne i pracę pedagogiczną p. Anny Urbanowskiej, dzieło na wysokim poziomie artystycznym w postaci trzech ról zagranych w przedstawieniu *39 stopni*, oraz pracy teoretycznej pt. "Budowanie roli Annabell, Margaret i Pameli w sztuce pt. *39 stopni* w oparciu o scenariusz, film i powieść", jestem zdania, że p. Urbanowska zasługuje na uzyskanie stopnia doktora w dziedzinie sztuk teatralnych w dyscyplinie artystycznej aktorstwo.

prof. Anna Twardowska

Wrocław, styczeń 2015r.